รายละเอียดของประสบการณ์ภาคสนาม

(มคอ. 4)

รายวิชา 0308400 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4

Professional Practicum in School 4

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ

ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569

สถานศึกษาที่ปฏิบัติการสอน สถานศึกษาในความร่วมมือของคณะศึกษาศาสตร์

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา หน่วยฝึกสอน/ฝึกงาน

อาจารย์นิเทศก์/ครูพี่เลี้ยง คณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ และคณะผลิตร่วม / ครูในสถานศึกษาที่นิสิตปฏิบัติการสอน

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

รายการ	รายละเอียด
รหัสและชื่อรายวิชา	0308400 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 4 Professional Practicum in School 4
จำนวนหน่วยกิต	3(270)
บุรพวิชา	0308300 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 3 (Professional Practicum in School 3)
หลักสูตร	หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต
คณะ / มหาวิทยาลัย	คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ
ภาคการศึกษา / ปีการศึกษา	ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2569
สถานที่จัดประสบการณ์ภาคสนาม	สถานศึกษาในความร่วมมือของคณะศึกษาศาสตร์
ผู้รับผิดชอบรายวิชา	หน่วยฝึกสอน/ฝึกงาน
อาจารย์นิเทศก์ / ครูพี่เลี้ยง	คณาจารย์ในคณะศึกษาศาสตร์ และคณะผลิตร่วม / ครูในสถานศึกษาที่นิสิตปฏิบัติการสอน

คำอธิบายรายวิชา

ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ภาคเรียน (ไม่น้อยกว่า 270 ชั่วโมง) ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้และจัดการชั้นเรียนในสถานการณ์จริงโดยบูรณาการศาสตร์การสอน เนื้อหา เทคโนโลยี และจรรยาบรรณวิชาชีพภายใต้การนิเทศของครูพี่เลี้ยงร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิดและมีความเป็นนวัตกร ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้วิธีการวัดและประเมินผลเพื่อเสริมพลังการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ดำเนินการวิจัย สร้างสื่อ/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน จัดการความรู้จากการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูโดยการสะท้อนคิด ถอดบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เขียนรายงานผลการวิจัยและเผยแพร่บทความวิจัย มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ในสถานศึกษา

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

เพื่อให้นิสิตมีความรู้ ความสามารถ และสมรรถนะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานศึกษาจริงเป็นเวลา 1 ภาคเรียน ไม่น้อยกว่า 270 ชั่วโมง โดยสามารถบูรณาการศาสตร์การสอน เนื้อหาวิชา เทคโนโลยี และจรรยาบรรณวิชาชีพครูในการออกแบบและจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการชั้นเรียน การวัดและประเมินผล การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน การสร้างสื่อและนวัตกรรม ตลอดจนการทำงานร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

3.1 ลักษณะของประสบการณ์ภาคสนาม

ปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ภาคเรียน (ไม่น้อยกว่า 270 ชั่วโมง) ออกแบบและวางแผนการจัดการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้และจัดการชั้นเรียนในสถานการณ์จริงโดยบูรณาการศาสตร์การสอน เนื้อหา เทคโนโลยี และจรรยาบรรณวิชาชีพภายใต้การนิเทศของครูพี่เลี้ยงร่วมกับอาจารย์นิเทศก์ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีปัญญารู้คิดและมีความเป็นนวัตกร ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ใช้วิธีการวัดและประเมินผลเพื่อเสริมพลังการเรียนรู้ ประยุกต์ใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้ ดำเนินการวิจัย สร้างสื่อ/นวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน จัดการความรู้จากการปฏิบัติงานในหน้าที่ครูโดยการสะท้อนคิด ถอดบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้ปกครองและชุมชนอย่างสร้างสรรค์ เขียนรายงานผลการวิจัยและเผยแพร่บทความวิจัย มีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน และปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ในสถานศึกษา

3.2 กิจกรรมของนิสิต

1. ศึกษาบริบทและสภาพแวดล้อมของสถานศึกษา
2. ศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหลักสูตรรายวิชา
3. วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคลและศึกษาความแตกต่างระหว่างผู้เรียน
4. สังเกตและวิเคราะห์การจัดการเรียนรู้ของครูพี่เลี้ยง
5. ออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
6. ปฏิบัติการสอนและบริหารจัดการชั้นเรียนในสถานการณ์จริง
7. ผลิตและประยุกต์ใช้สื่อ เทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมการเรียนรู้
8. ออกแบบและใช้เครื่องมือวัดและประเมินผลการเรียนรู้
9. ดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
10. จัดทำรายงานผลการวิจัยและบทความวิจัย
11. เข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและกิจกรรมของสถานศึกษา
12. จัดทำหรือมีส่วนร่วมในโครงการเพื่อพัฒนาผู้เรียน
13. สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมการเรียนรู้
14. สะท้อนคิด ถอดบทเรียน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากการปฏิบัติงาน
15. ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สถานศึกษามอบหมายอย่างเหมาะสม

3.3 บทบาทและหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง

ผู้เกี่ยวข้อง	บทบาทและหน้าที่
นิสิต	ปฏิบัติงานตามแผนและระยะเวลาที่กำหนด เคารพกฎระเบียบสถานศึกษา รักษาจรรยาบรรณและความลับของผู้เรียน จัดทำหลักฐานและรายงาน รับฟังข้อเสนอแนะและปรับปรุงการปฏิบัติงาน
ครูพี่เลี้ยง	ปฐมนิเทศและชี้แจงบริบท/ระเบียบสถานศึกษา ให้คำปรึกษา กำกับดูแลการวางแผนและจัดการเรียนรู้ สังเกตการปฏิบัติงาน ให้ข้อมูลย้อนกลับ และประเมินผลตามเกณฑ์
อาจารย์นิเทศก์	ประสานงานกับสถานศึกษา ชี้แจงเกณฑ์และแนวทางนิเทศ ติดตามความก้าวหน้า นิเทศและให้คำปรึกษา ตรวจสอบหลักฐาน ประเมินผล และสะท้อนผลการเรียนรู้
สถานศึกษา	จัดสภาพแวดล้อมและโอกาสให้นิสิตฝึกปฏิบัติงาน มอบหมายผู้ดูแล สนับสนุนการเรียนรู้และความปลอดภัย รวมทั้งให้ข้อมูลประกอบการประเมิน
ผู้รับผิดชอบรายวิชา	วางแผนและประสานการดำเนินงาน จัดเตรียมเอกสาร/เครื่องมือ กำกับมาตรฐานการประเมิน รวบรวมผล และนำผลไปปรับปรุงรายวิชา

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

ผลลัพธ์การเรียนรู้ของรายวิชา (Course Learning Outcomes: CLOs) ที่กำหนดจากคำอธิบายรายวิชา มีดังนี้

CLO	ผลลัพธ์การเรียนรู้	หลักฐาน/วิธีประเมิน
1	วางแผนและออกแบบหลักสูตรรายวิชา/หน่วยการเรียนรู้/แผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตรและบริบทของผู้เรียน	เอกสารวิเคราะห์หลักสูตร แผนการจัดการเรียนรู้ และการประเมินโดยครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์
2	จัดกิจกรรมการเรียนรู้และสร้างบรรยากาศชั้นเรียนที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมและความสุขในการเรียนของผู้เรียน	การสังเกตการสอน แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ และข้อมูลสะท้อนกลับ
3	ผลิตและใช้สื่อ/นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเหมาะสม	ชิ้นงานสื่อ/นวัตกรรม แผนการใช้ และหลักฐานผลการใช้
4	เลือกใช้การวัดและประเมินผล วิเคราะห์ผล และนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน	เครื่องมือวัดผล ผลการประเมิน การวิเคราะห์ และบันทึกการนำผลไปใช้
5	ใช้ภาษาเพื่อสื่อสารและทำงานร่วมกับครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชนอย่างเหมาะสมและสร้างสรรค์	การสังเกตพฤติกรรม บันทึกการประสานงาน และการประเมินจากผู้เกี่ยวข้อง
6	บันทึกและรายงานผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งสะท้อนคิด/ถอดบทเรียนเพื่อพัฒนาตนเองและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	สมุดบันทึก รายงานการปฏิบัติงาน แฟ้มสะสมงาน และการนำเสนอถอดบทเรียน
7	ปฏิบัติงานด้วยความรับผิดชอบ มีวินัย เคารพกฎระเบียบ และยึดมั่นในจรรยาบรรณวิชาชีพครู	แบบประเมินคุณลักษณะและพฤติกรรมจากครูพี่เลี้ยง/อาจารย์นิเทศก์

4.1 คุณธรรม จริยธรรม

พัฒนาความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบ วินัย การตรงต่อเวลา การเคารพศักดิ์ศรีและความแตกต่างของผู้เรียน การรักษาความลับและข้อมูลส่วนบุคคล การใช้สื่อและเทคโนโลยีอย่างรับผิดชอบ และการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

4.2 ความรู้

บูรณาการความรู้ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและชุมชน

4.3 ทักษะทางปัญญา

บูรณาการความรู้ด้านหลักสูตร เนื้อหาวิชา จิตวิทยาพัฒนาการและการเรียนรู้ การจัดการชั้นเรียน การจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนบริบทของสถานศึกษาและชุมชน

4.4 ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ

ฝึกทำงานร่วมกับครู บุคลากร ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน รับฟังความคิดเห็น สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ รับผิดชอบภาระงาน และทำงานตามบทบาทหน้าที่

4.5 ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ฝึกใช้ภาษาไทยและ/หรือภาษาที่เกี่ยวข้องในการสื่อสาร ใช้เทคโนโลยีเพื่อออกแบบสื่อและจัดการเรียนรู้ ใช้ข้อมูลจากการวัดและประเมินผลเพื่อวิเคราะห์พัฒนาการของผู้เรียน และนำเสนอรายงานอย่างเป็นระบบ

หมวดที่ 5 แผนการจัดประสบการณ์ภาคสนาม

แผนต่อไปนี้เป็นกรอบการดำเนินงานรวมไม่น้อยกว่า 270 ชั่วโมง สามารถปรับกระจายชั่วโมงตามปฏิทินสถานศึกษาและแผนการฝึกที่หลักสูตรอนุมัติ โดยต้องมีหลักฐานยืนยันชั่วโมงปฏิบัติงานครบถ้วน

ชั่วโมง	กิจกรรมหลัก	ผลผลิตหรือหลักฐาน
1.ปฐมนิเทศและศึกษาบริบท	ปฐมนิเทศสถานศึกษา ศึกษากฎระเบียบ โครงสร้างงาน หลักสูตรสถานศึกษา และบริบทผู้เรียน	บันทึกปฐมนิเทศและสรุปบริบทสถานศึกษา
2.วิเคราะห์หลักสูตรและผู้เรียน	ศึกษาหลักสูตรรายวิชา/หน่วยการเรียนรู้ วิเคราะห์มาตรฐาน ตัวชี้วัด เนื้อหา และข้อมูลผู้เรียน	เอกสารวิเคราะห์หลักสูตรและผู้เรียน
3.วางแผนออกแบบการเรียนรู้	ออกแบบหน่วย/แผนการจัดการเรียนรู้ กิจกรรม สื่อ และการประเมินผล รับข้อเสนอแนะและปรับแผน	หน่วยการเรียนรู้และแผนการจัดการเรียนรู้
4. จัดการเรียนรู้	จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ปฏิบัติการสอน ดูแลชั้นเรียน สร้างบรรยากาศเชิงบวก ปรับการสอนตามสถานการณ์	บันทึกการสอน แผนที่ใช้จริง และแบบสังเกต
5. ผลิตและใช้สื่อ/นวัตกรรม	พัฒนา ทดลองใช้ ละปรับปรุงสื่อ/นวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียน	ชิ้นงานสื่อ/นวัตกรรมและหลักฐานการใช้
6. วัดและประเมินผล	สร้าง/เลือกเครื่องมือ ประเมิน วิเคราะห์ผล ให้ข้อมูลย้อนกลับ และวางแนวทางพัฒนา	เครื่องมือ ผลการประเมิน และบันทึกการใช้ผล
7. สื่อสารกับผู้เกี่ยวข้อง	สื่อสารและแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู ผู้ปกครอง หรือชุมชน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง	บันทึกการสื่อสาร/กิจกรรมและข้อเรียนรู้
8. สรุปผล รายงาน และถอดบทเรียน	จัดทำรายงาน รวบรวมแฟ้มสะสมงาน สะท้อนคิด นำเสนอและแลกเปลี่ยนเรียนรู้	รายงานฉบับสมบูรณ์และการนำเสนอ
รวม	270 ชั่วโมง	

5.1การนิเทศและการให้ข้อมูลย้อนกลับ

1.ครูพี่เลี้ยงติดตามการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ให้คำแนะนำก่อน ระหว่าง และหลังการจัดการเรียนรู้

2.อาจารย์นิเทศก์ประสานกับครูพี่เลี้ยงและนิสิต เพื่อติดตามความก้าวหน้าและนิเทศตามแผนของหลักสูตร

3.การให้ข้อมูลย้อนกลับควรอ้างอิงพฤติกรรมและหลักฐานที่สังเกตได้ ชี้จุดเด่น จุดที่ควรพัฒนาและแนวทางปรับปรุง

4. นิสิตบันทึกผลการรับข้อเสนอแนะและแสดงหลักฐานการนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการปฏิบัติงาน

หมวดที่ 6 การประเมินผลการปฏิบัติงานของนิสิต

6.1 หลักการประเมิน

ประเมินจากการปฏิบัติงานจริงอย่างต่อเนื่องและหลากหลาย โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ ประเมินทั้งกระบวนการและผลผลิต ให้ข้อมูลย้อนกลับเพื่อพัฒนา และเปิดโอกาสให้นิสิตสะท้อนผลการเรียนรู้ของตนเอง

6.2 การประเมิน

ช่วงคะแนน ผลการเรียน (เกรด)

90 – 100 A

83 – 89 B+

75 – 82 B

68 - 74 C+

60 - 67 C

52 - 59 D+

44 - 51 D

0 - 43 F

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

7.1 การประเมินประสิทธิผลของประสบการณ์ภาคสนาม

1. ประเมินผลการดำเนินงานจากผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับรายวิชา (CLOs)
2. ประเมินความคิดเห็นและความพึงพอใจของนิสิตต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
3. ประเมินความคิดเห็นของครูพี่เลี้ยงและผู้บริหารสถานศึกษาต่อสมรรถนะของนิสิต
4. ประเมินประสิทธิภาพการนิเทศและการให้คำปรึกษาของอาจารย์นิเทศก์
5. วิเคราะห์ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นระหว่างการฝึกประสบการณ์ภาคสนาม

7.2 การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

1. รวบรวมและวิเคราะห์ผลการประเมินการปฏิบัติงานของนิสิต
2. ประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างอาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์นิเทศก์ และครูพี่เลี้ยง
3. นำข้อเสนอแนะจากนิสิตและสถานศึกษามาปรับปรุงกระบวนการจัดประสบการณ์ภาคสนาม
4. ปรับปรุงคู่มือการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและเครื่องมือการประเมินผล
5. พัฒนารูปแบบการนิเทศและระบบการติดตามผลการปฏิบัติงานของนิสิต
6. นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการบริหารจัดการรายวิชาในปีการศึกษาถัดไป